

ציפיית הישועה של חזקיהו וישעיהו במפלת אשור

מלכים ב פרק יח

א ויהי בשנת שלש, להושע בן-אלה מלך ישראל, מלך חזקיהו בן-אסחז, מלך יהודה. ב בן-עשרים וקמ"ש שנה, היה במלכו, ועשרים ומשע שנה, מלך בירושלם; ושם אמו, אבי בת-זכריה. ג ויעש ה' אשר, בעיני יהוה, ככל אשר-עשה, דוד אביו. ד הוא הסיר את-הבמות, ושבר את-המצבת, וכתר, את-האשרה; וקטת נחש הנחשת אשר-עשה משה, כי עד-הימים ההמה היו בני-ישראל מקטרים לו, ויקרא-לו, ויקרא-לו, ונקשטו. ה ביהוה אלהי-ישראל, בטח; ואסרו לא-היה כמהו, בכל מלכי יהודה, ואשר היו, לפניו.

ט ויהי בשנה הרביעית, למלך חזקיהו—היא השנה השביעית, להושע בן-אלה מלך ישראל; עלה שלמנאסר מלך-אשור, על-שמרון—ויצר עליו. י וילכדה, מקצה שלש שנים, בשנת-שש, לחזקיהו: היא שנת-משע, להושע מלך ישראל, נלכדה, שמרון. יא נגזל מלך-אשור את-ישראל, אשורה; ונגסם בחלח ובסבאר, נהר גוזן—וערי מדי. יב על אשר לא-שמעו, בקול יהוה אלהיהם, ויעברו את-בריתו, את כל-אשר צוה משה עבד יהוה; ולא שמעו, ולא עשו. {פ}

יג ובארבע עשרה שנה למלך חזקיהו, עלה סנסריב מלך-אשור על כל-ערי יהודה הבצרות—וינפשו. יד וישלח חזקיהו מלך-יהודה אל-מלך-אשור לכישה לאמר סטאתי, שוב מעלי—את אשר-תפתן עלי, אשא; וישם מלך-אשור על-חזקיהו מלך-יהודה, שלש מאות כפר-כסף, ושלשים, כפר זהב. טו ויפת, חזקיהו, את-כל-הכסף, הנמצא בית-יהוה; ובאצרות, בית המלך. טז בעת ההיא, קצץ חזקיהו את-דלתות היכל יהוה ואת-האמנות, אשר צפה, חזקיהו מלך יהודה; ויפתם, למלך אשור. {פ}

יז וישלח מלך-אשור את-תרתן ואת-רב-סריס ואת-רבשקה מן-לכיש אל-המלך חזקיהו, בסיל כבד—ירושלם; ויעלו, ויבאו ירושלם, ויעלו ויבאו ויעמדו בתעלת הברכה העליונה, אשר במסלת שדה כבס. יח ויקראו, אל-המלך, ויצא אליהם אליקים בן-חלקיהו, אשר על-הבית; ושבנה, הספר, ויואח בן-אסף, המזכיר. יט ויאמר אליהם רבשקה, אמרו-נא אל-חזקיהו: לה-אמר המלך הגדול, מלך אשור, מה הבטחון הזה, אשר בטחם. כ אמרת, אך-דבר-שפתים—עצה וגבורה, למלסמה; עפה על-מי בטחם, כי מרדף בי. כא עפה הנה בטחם לך על-משענת הקנה הרצוצ הזה, על-מצרים, אשר יסמך איש עליו, ובא בכפו ונקבה; כן פרעה מלך-מצרים, לכל-הבטחים עליו. כב וכי-תאמרן אלי, אל-יהוה אלהינו בטחנו: הלא-הוא, אשר הסיר חזקיהו את-במתיו ואת-מזבחתיו, ויאמר ליהודה ולירושלם, לפני המצבם הזה תשפתחו בירושלם. כג ועתה התערב נא, את-אדני את-מלך אשור, ואתנה לך, אלפים סוסים, אם-תוכל, לתת לך רכבים עליהם. כד ואיך פשיב, את פני פחת אחד עבדי אדני—הקטנים; ותבטח לך על-מצרים, לרכב ולפרשים. כה עפה המבלעדי יהוה, עליתי על-המקום הזה להשחתו; יהוה אמר אלי, עלה על-הארץ הזאת והשחיתה. כו ויאמר אליקים בן-חלקיהו ושבנה ויואח אל-רבשקה, דבר-נא אל-עבדי ארמית—כי שמעים, אנתנו; ואל-תדבר עמנו, יהודית, באזני העם, אשר על-החמה. כז ויאמר אליהם רבשקה, העל אדניך ואליך שלסני אדני, לדבר, את-הדברים האלה; הלא על-הצנשים, הישבים על-החמה, לאכל את-חריהם (צואתם) ולשחות את-שניהם (מימי רגליהם), עמכם. כח ויעמד, רבשקה, ויקרא בקול-גדול, יהודית; וידבר ויאמר, שמעו דבר-המלך הגדול מלך אשור. כט פה אמר המלך, אל-ישא לכם חזקיהו: כי-לא יוכל, להציל אתכם מידו. ל ואל-יבטח אתכם חזקיהו אל-יהוה לאמר, הצל יצילנו יהוה; ולא תנמן את-העיר הזאת, ביד מלך אשור. לא אל-תשמעו, אל-חזקיהו: כי לה אמר מלך אשור, עשו-איתי ברכה וצאו אלי, ואכלו איש-גפנו ואיש תאנתו, ושתו איש מי-ברו. לב עד-באי ולקחתי אתכם אל-ארץ פארצכם, ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וקרמים ארץ זית יצהר ודבש וחי, ולא תמתו; ואל-תשמעו, אל-חזקיהו, כי-יטית אתכם לאמר, יהוה יצילנו. לג והצל הצילו אלהי הגוים, איש את-ארצו, מיד, מלך אשור. לד איה אלהי סמת וארפד, איה אלהי ספרנים—הנע וענה: כי-הצילו את-שמרון, מדי. לה מי בכל-אלהי הארצות, אשר-הצילו את-ארצם מדי: כי-יציל יהוה את-ירושלם, מדי. לו והסרישו העם, ולא-ענו אתו דבר: כי-מצות המלך היא לאמר, לא תענהו. לז ויבא אליקים בן-חלקיהו אשר-על-הבית ושבנה הספר ויואח בן-אסף המזכיר, אל-חזקיהו—קרועי בגדים; ונגדו לו, דברי רבשקה.

מלכים ב פרק יט

א ויהי, כשמע המלך חזקיהו, ויקרע, את-בגדיו; וינפס בשק, ויבא בית יהוה. ב וישלח את-אליקים אשר-על-הבית ושבנה הספר, ואת זקני הכהנים, מתכפים, בשקים—אל-ישעיהו הנביא, בן-אמוץ. ג ויאמרו אליו, פה אמר חזקיהו, יום-צרה ותוכסה וגאצה, היום הזה: כי באו בני-עד-משבר, וכס אין ללדה. ד אולי ישמע יהוה אליהם את כל-דברי רבשקה, אשר שלחו מלך-אשור אדניו לסרף אלהים ס', והוכים בדברים, אשר שמע יהוה אליהם; ונשאת תפלה, בעד השארית הנמצאה. ה ויבאו, עבדי המלך חזקיהו—אל-ישעיהו. ו ויאמר להם ישעיהו, פה תאמרן אל-אדניכם: פה אמר יהוה, אל-תירא מפני הדברים אשר שמעם, אשר גדפו נצרי מלך-אשור, אתי. ז הגני נתן בו רום, ושמע שמועה ושב לארצו; והפלתיו בסרב, בארצו.

ח וישב, רבשקה, וימצא את-מלך אשור, נלסם על-לבנה: כי שמע, כי נסע מלכיש. ט וישמע, אל-תרהקה מלך-כוש לאמר, הנה יצא, להלסם אפה; וישב וישלח מלאכים, אל-חזקיהו לאמר. י פה תאמרן, אל-חזקיהו מלך-יהודה לאמר, אל-ישאך אליהם, אשר אפה בטם בו לאמר: לא תנמן ירושלם, ביד מלך אשור. יא הנה אפה שמעם, את אשר עשו מלכי אשור לכל-הארצות—להסרימם; ואפה, תנצל. יב והצילו אתם אלהי הגוים, אשר שחתו אבותי, את-גוזן, ואת-סרון; ורצף ובני-עדן, אשר בתלאשור. יג אי מלך-סמת ומלך ארפד, ומלך לעיר ספרנים, הנע, וענה.

יד ויקח חזקתהו את-הספרים מיד המלאכים, ויקראם; ויעל בית יהוה, ויקרשאו חזקתהו לפני יהוה. {פ} טו ויתפלל חזקתהו לפני יהוה, ויאמר, יהוה אלהי ישראל ישב הכרבים, אפה-הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ; אפה עשית, את-השמים ואת-הארץ. טז הטה יהוה אונק ושמע, פקח יהוה עיניך וראה; ושמע, את דברי סנסריב, אשר שלחו, לסרף אלהים חי. יז אמנם, יהוה הסריבו מלכי אשור, את-הגוים-ואת-ארצם. יח ונתנו את-אלהיהם, באש: כי לא אלהים הטה, כי אם-מעשה ידי-אדם עץ ואבן-ויאבדום. יט ועתה יהוה אלהינו, הושיענו נא מידו; וידעו כל-ממלכות הארץ, כי אפה יהוה אלהים לבדך. {ס}

כ וישלח ישעיהו בן-אמוץ, אל-חזקתהו לאמר: פה-אמר יהוה אלהי ישראל, אשר התפללתי אלי אל-סנסריב מלך-אשור שמעתי. כא זה הדבר, אשר-דבר יהוה עליו: בזה לך לענה לך, בתולת בת-ציין-אסריב ראש הניעה, בת ירושלים. כב את-מי סרפס ונדפס, ועל-מי הרימות קולי; ותשא מרום עיניך, על-קדוש ישראל. ... ל ונספה פליטת בית-יהודה, הנשארה-שרש למטה; ועשה פרי, למעלה. לא כי מירושלים תצא שארית, ופליטה מהר ציין; קנאת יהוה (צבאות), תעשה-זאת. {ס} לב לכן, פה-אמר יהוה אל-מלך אשור, לא יבא אל-העיר הזאת, ולא-יזרה שם סוץ; ולא-יעדמנה מנו, ולא-ישפך עליה סללה. לג בדרך אשר-יבא, בנה ישוב; ואל-העיר הזאת לא יבא, כאם-יהוה. לד וננתי אל-העיר הזאת, להושיעה-למעני, ולמען דוד עבדי.

לה ויהי, בלילה ההוא, וצא מלאך יהוה ונהג במסנה אשור, מאה שמונים ונסמשה אלף; וישכימו בבקר, והנה כלם פגרים מתים. לו ויסע נלה, וישב סנסריב מלך-אשור; וישב, בנימה. לז ויהי הוא משפסנה בית נסרה אלהיו, ואדרמלה ושראצר (בניו) הנהו בסרב, וסמה נמלטי, ארץ אררט; וימלך אסר-סדן בנו, תחפיו.

מעייני הישועה הרב חרל"פ

הצפיה לישועה אינה רק על העתיד, אלא גם בהווה לצפות לכל שעה שאפשר

שתופיע בה הגאולה, ומבלעדי זה אין בכח השעה ההיא שתהא מקרבת את הגאולה...

ויש שאם הזמן ההוא מסוגל באמת לגאולה, מדרש ביותר להגביר את הצפיה עליו, שמבלעדי צפיה

אי אפשר שהגאולה תתגלה בו. לזאת, גם זה בכלל הצפיה לישועה, להכיר ולהאמין כי ראויים המה,

ישראל להגאל בכל שעה ושעה, שאף אם רבים הם הלקויים מצד החוץ, טהורים ונקיים הם מצד הפנים.

ואמנם כשמגיע תור התגלות צעדי הגאולה, ראשית התשובה היא, לשוב ולהקיץ מחדש את

מושגי הכלל הנעלם של ישראל, ולהתנער לאט לאט מהפרטיות, שמתוך זה יחדלו כליל

כל החטאים והעיוותים, הזדומות והשגגות, ולא יהיו עוד.

וזוהו התוכן הטהור שבהתעוררות הכללית המתעוררת עתה בכל תוקף, שהשורש המשגב הזה

של רגשת התשובה חדור עמוק בלבותיהם של ישראל המשתוקקים להתקרב אל הכלל שלהם,

לחפוף שיהיה כלל ישראל ומלכות ישראל, מדינת ישראל וכיוצא בזה.